

TÜRK-İRAN İLİŞKİLERİ TARİHİ (ESKİÇAĞ ve ORTAÇAĞ DÖNEMLERİ)

1	Ders Adı:	TÜRK-İRAN İLİŞKİLERİ TARİHİ (ESKİÇAĞ ve ORTAÇAĞ DÖNEMLERİ)
2	Ders Kodu:	TAR6128
3	Ders Türü:	Seçmeli
4	Ders Seviyesi	Doktora
5	Dersin Verildiği Yıl:	1
6	Dersin Verildiği Yarıyıl	2
7	Dersin AKTS Kredisi:	4.00
8	Teorik Ders Saati (saat/Hafta)	2.00
9	Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)	0.00
10	Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) :	0
11	Dersin Önkoşulu:	Yok
12	Dersin Dili:	Türkçe
13	Dersin Veriliş Şekli:	Yüz yüze
14	Dersin Koordinatörü:	Prof. Dr. MEHMET TEZCAN
15	Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları:	Dr. Öğr. Üyesi Sezai SEVİM
16	Koordinatör İletişim Bilgileri:	Prof. Dr. Mehmet TEZCAN tezcanmehmet@uludag.edu.tr Telefon: 0 224 2941778 Adres: Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Görükle Kampüsü 16059 - Görükle-Nilüfer-BURSA
17	Dersin WEB adresi:	http://tarih.uludag.edu.tr/ h
18	Dersin Amacı:	Doktora seviyesindeki öğrencilerin, Eskiçağ ve Ortaçağ dönemleri için İran coğrafyası ve tarihinin, İranî kavimlerle Türklerin ilişkilerinin önemini kavramalarını ve bu konudaki kaynakları tanımalarını sağlamak.
19	Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:	Türk-İran İlişkileri Tarihi'nin Eskiçağ ve Ortaçağ dönemleri hakkında doktora öğrencilerine mesleki kazanımlar sağlar.
20	Dersin Öğrenme Kazanımları:	
	1	Öğrenciler "Türk", "İran" ve "Turan" gibi terimleri, bunların ihtiva ettikleri tarihi ve kültürel alanı kavrayacaklar;
	2	Ural-Alтай kolundan gelen Türklerle Hint-Avrupa'dan İranlıların karşılıklı etkileşim tarihlerini öğrenecekler;
	3	Doğulu ve Batılı iki kültürün erken dönemden itibaren destan ve efsanelerini, bunların sonraki Türk tarihi ve medeniyetine etkilerini bilecekler;
	4	Büyük ticaret yolları üzerinde yer alan İran'ın Doğudan gelen göçebe kavimler için önemini daha iyi kavrayacaklar;
	5	Batı menşeli dinlerin İran üzerinden Türklerle ve daha doğuya nasıl yayıldıklarını öğrenecekler;
	6	İslam öncesi İran kaynaklarını ve İslam kaynaklarını bilecekler;
	7	Büyük İskender ve İskendername ile Firdevsi ve eseri Şehname'nin Türk ve İslam literatüründeki yeri ve önemlerini kavrayacaklar;
	8	Ön Asya'daki ilk merkezî Türk devleti Selçuklulardan itibaren Türk devletlerinin İranlılar ile olan karşılıklı etkileşimlerini bilecekler;

	9	XIII. yy.daki Moğol istilas ı ile birlikte İran ve Anadolu coğrafyasının Türkleşmesi ve Osmanlı Devleti'nin kuruluşu süreçlerini öğrenecekler.
	10	
21	Dersin İçeriği:	
Hafta	DERS İÇERİKLERİ	
	Teorik	Uygulama
1	Tarihten önceki dönemlerde "Türk" ve "İranlı" kavimlerin yaşadıkları coğrafya ve ilgili terminoloji	
2	Türk-İran ilişkilerinin tarihi hakkında başlıca kaynaklar: arkeolojik, nümizmatik, epigrafik, destanî ve tarihî kaynaklar	
3	Orta Asya Türk kavimlerinin Ahamenid İmparatorluğu (Persler) ve Ahura-Mazda dini (Zerdüştizm) ile münasebetleri	
4	Türk ve Soğd ilişkilerinin tarihî ve kültürel durumu	
5	Parth ve Sasani dönemlerinde İran	
6	Eftalit / Akhun ve Türk Kağanlıkları dönemlerinde İran ile tarihî ve kültürel ilişkiler	
7	Firdevsî'nin Şehnâmesi ve Türk-İran ilişkileri bakımından önemi	
8	M.S.ki dönemlerde Türklerin İran üzerinden Batı Dünyası ile dinî etkileşimleri: Buddhizm, Manihaizm ve Nestoryanizm	
9	İran coğrafyasının Müslüman Araplar tarafından fethi ve bunun Orta-Asya'ya yansımaları; Sul Türkleri	
10	Türk-İran ilişkileri hakkında Ortaçağ kaynakları: Grek / Bizans, Ermeni, Süryani ve Türk (Gök-Türk kitabeleri) kaynakları	
11	İlgili İslâm kaynakları	
12	Selçuklulardan önce Türklerin İran coğrafyasında görünmeleri; Samanoğulları ve Gazneli Devirleri	
13	Hint-İran ortak kültürü ve Türklere etkileri	
14	Büyük Selçuklular dönemi Türk-İran münasebetlerinin genel bir değerlendirmesi	

22	Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar:	Alıcı, M. (2012). Kadîm İran'da Din. Monoteizm'den Dûalizm'e Mecusi Tanrı Anlayışı. İstanbul: ayışığıkitapları. Altungök, A. (2015). İslâm Öncesi İran'da Devlet ve Ekonomi – Sasânî Dönemi- (M.S. 226-652). İstanbul: Hikmetevi Yayınları. Altungök, A. (2015). Eski İran'da Din ve Toplum (M.S. 226-652). İstanbul: Hikmetevi Yayınları. Bayraktar, M. (2013). Medler ve Türkler, Ankara: Akçağ. [Canfield, R. L. Ed.] (2005). Akdeniz'den Hindistan'a Türk-İran Esintileri. Türkçesi: Ö. Avcı, İstanbul: kaknüs yayınları. Frye, R. N. (1984). The History of Ancient Iran. München: C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung. Frye, R. N. (1996). Antik Çağlardan Türklerin Yayılmasına Orta Asya Mirası. Çev. F. Tayanç – T. Tayanç, 2. Baskı, Ankara: arkadaş Yay. Korkmaz, M. (2010). Zerdüş Dini İran Mitolojisi, Ankara: Alter Yayıncılık. Le Strange, G. (2015). Doğu Hilafeti'nin Memleketleri (Mezopotamya, İran ve Orta Asya). İslâm Fetihlerinden Timur Zamanına Kadar, Haz. A. Eskikurt ve C. Tomar, İstanbul: Yeditepe. Ögel, B. (1971). "Eski Türk-İran Kültür İlişkileri Hakkında Notlar", İran Şehinşahlığının 2500. Yıldönümüne Armağan, İstanbul, s. 351-366. Özgüdenli, O. G. (2006). Ortaçağ Türk – İran Tarihi Araştırmaları. İstanbul: kaknüs yayınları. Özgüdenli, O. G. (2009). Moğol İranında Gelenek ve Değişim: Gâzân Han ve Reformları (1295-1304), İstanbul: kaknüs yayınları. Saray, M. (1999). Türk – İran İlişkileri, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi. Spuler, B. (1957). İran Moğolları. Siyaset, İdare ve Kültür. İlhanlılar Devri, 1220-1350, çev. C. Köprülü, Ankara: TTK Basımevi. Wisehöfer, J. (2003). Antik Pers Tarihi, Almandan çev. M. A. İnci, İstanbul: Telos Yayıncılık. Yıldırım, N. (2012). İran Mitolojisi. Kökenleri, Kaynakları, Ana temaları, İstanbul: Pinhan Yayıncılık. Yıldırım, N. (2012). İran Edebiyatı (Başlangıçtan İslamiyete Kadar), İstanbul: Pinhan Yayıncılık. Yıldırım, N. (2016). İran Kültürü. Zerdüş'ten Firdevsî'ye Sadî'den Şamlu'ya İran'ın Sözlü ve Yazılı Kaynakları, İstanbul: Pinhan Yayıncılık. Zebîhullâh-i Safâ (2002). İran Edebiyatı Tarihi (Târîh-i Edebiyât der Irân, 1-3. Cilt özetleri), I-II. Cilt, çev. H. Almaz, Ankara: nüsha yayınları.	
23	Değerlendirme		
YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALAR		SAYISI	KATKI YÜZDESİ
Ara Sınav		0	0.00
Kısa Sınav		0	0.00
Ödev		0	0.00
Yıl Sonu Sınavı		1	100.00
Toplam		1	100.00
Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı		0.00	
Finalin Başarıya Oranı		100.00	
Toplam		100.00	
Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları		Ölçme ve değerlendirme, Bursa Uludağ Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği ilkelerine göre yapılmaktadır.	
24	AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU		

ETKİNLİK	SAYISI	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Teorik Dersler	14	2.00	28.00
Uygulamalı Dersler	0	0.00	0.00
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme)	0	0.00	0.00
Ödevler	0	0.00	0.00
Projeler	0	0.00	0.00
Arazi Çalışmaları	0	0.00	0.00
Arasınaylar	0	0.00	0.00
Diğer	0	0.00	0.00
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	92.00	92.00
Toplam İş Yüğü			120.00
Toplam İş Yüğü / 30 saat			4.00
Dersin AKTS Kredisi			4.00

25	PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU															
	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10	PY11	PY12	PY13	PY14	PY15	PY16
ÖK1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK3	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK4	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
ÖK6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
ÖK7	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK8	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
ÖK9	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri																
Katkı Düzeyi:	1 çok düşük			2 Düşük			3 Orta			4 Yüksek			5 Çok Yüksek			